בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום א', כ"א בחשון תשס"ג (27 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"מכל מלמדיי השכלתי..." [תהלים קי"ט 99]

אף מהלא-יהודי, מן הערלים, לפי דרכו של אברהם אבינו שזה עתה לימד אותנו כי "למרות היותו נימול - לא נשתנה יחסו אל האנושות שמחוץ לחוגו."

נושא היום היה אמור להיות **איסור הכנסת תלמידים יהודיים לבתי-ספר בגרמניה** בעקבות הפוגרומים של **ליל הבדולח** מלפני כמה ימים (אור ל-ט"ז בחשון תרצ"ט-1938). למעשה, חוקים רבים המגבילים את פעילות היהודים בגרמניה בכוונה לדחוק אותם "לפינה" וגרוע מכך, הפכו להיות ה'נורמה' בהדרגתיות מאז עליית היטלר לשלטון, וקיבלו משנה תוקף בפרסום **חוקי נירנברג** בספט' 1935. אך על עניין חינוך הנוער היהודי במדינה ה"נאורה\הארורה" ההיא באותם הימים, נספר במועד אחר.

הפעם, כתוצאה מעיון מקורות בנושא, נמצא מאמר על כומר בשם **מרטין נימלר** שבתחילה קידם בברכה את עליית הנאצים לשלטון וראה בכך ראשיתה של תחיה לאומית. ואולם, בראשית 1934, משהחל היטלר בפעולותיו "לתיאום" הכנסיה האוונגלית ולהכפפתה למדינה, התפכח נימלר. הוא היה לאחד מראשי המתנגדים לחוגים הנוצריים תומכי הנאצים בגרמניה.

הטפותיו המרדניות והאהדה הרחבה שבה זכה עוררו את חמתו של היטלר, וביולי 1937 נימלר נעצר. במרס 1938 הוא הועמד למשפט ונמצא אשם בהתקפות חתרניות נגד המדינה. אך הוא קיבל עונש קל יחסית – 7 **חודשי** מעצר במבצר. עם שחרורו הורה היטלר לאוסרו שנית לאלתר. נימלר שהה 7 **שנים** – למשך כל שנות המלחמה – ב"מעצר מגן" במחנות ריכוז עד לשיחרורו בידי בעלות-הברית ב1945.

באותה שנה, השתתף נימלר בפרסום "**הצהרת ההכאה אל-חטא של שטוטגרט**" בה הוא עצמו אומר:

תחילה תקפו [הנאצים] את היהודים. לא פציתי פה. לא הייתי יהודי.
אחר-כך, תקפו את הקומוניסטים. לא פציתי פה. לא הייתי קומוניסט.
אחר-כך, תקפו את אנשי האיגודים המקצועיים. לא פציתי פה. לא הייתי איש האיגודים המקצועיים.
אחר-כך, תקפו אותי. **ואז כבר לא היה איש שישמיע קולו למעני.** [אנציקלופדיה של השואה]

למיטב ידיעתי, נימלר לא הוכר כ"**חסיד אומות עולם**".
הוא פיזית לא הציל אף יהודי אחד.
אך מי יודע אם מחאותיו לא הניבו פרי בבריחת אותם היהודים שכן הצליחו לצאת בזמן, ו\או לתת עידוד לרבבות והמונים שפחדו לפתוח פה.
לעניות דעתי, יש מסר חשוב כאן בדבריו שגם אנחנו – המחפשים דרך להגשים את הפסוק, **"הנה מנה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד"** גם אנחנו נוכל לינוק ממנו.

'כל ישראל ערֵבין זה בזה.' [מסכת שבועות לט: ואחרים]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון**
יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל